

ROALD

Met tekeningen van

Quentin Blake

DAHL

Sjakie en de grote glazen lift

Meneer Wonka gaat te ver

De laatste keer dat we Sjakie zagen, zweefde hij hoog boven de stad waar hij woonde, in de grote glazen lift. Juist had meneer Wonka hem verteld dat die hele ongelofelijke wonderbaarlijke chocoladefabriek van hem was, Sjakie. En nu keerde onze jonge vriend in triomf terug met zijn hele familie om de zaak over te nemen.

En om je nog even te helpen herinneren:

De passagiers in de lift waren:

Sjakie Stevens, onze held.

Meneer Willie Wonka, de fantastische chocolademaker.

Meneer en mevrouw Stevens, de vader en de moeder van Sjakie.

Opa Jakob en opoe Jakoba, de vader en de moeder van meneer Stevens.

Grootvader Willem en grootmoeder Willemina, de vader en de moeder van mevrouw Stevens.

Opoe Jakoba, grootmoeder Willemina en grootvader Willem lagen nog in hun bed, dat vlak voor het vertrek aan boord was geduwd. Opa Jakob was al eerder opgestaan, zoals je je nog wel zult herinneren, om met Sjakie de chocoladefabriek te gaan bezichtigen.

De grote glazen lift vloog een paar honderd meter boven de grond met een lekker vaartje. De hemel was

stralend blauw. Iedereen aan boord was geweldig opgewonden bij de gedachte dat ze nu in de beroemde chocoladefabriek zouden gaan wonen.

Opa Jakob zong.

Sjacie stond te springen.

Meneer en mevrouw Stevens glimlachten voor het eerst sinds jaren,

en de drie oudjes in het bed grijnsden hun roze tandvles bloot.

‘Wat houdt dit ding in ’s hemelsnaam in de lucht?’ zei grootmoeder Willemina met haar kraakstem.

‘Mevrouw,’ zei meneer Wonka, ‘het is niet langer een lift. Liften gaan alleen omhoog en omlaag binnen in gebouwen. Maar nu heeft hij ons mee in de lucht genomen, het is nu de grote glazen lift geworden.’

‘En wat houdt hem in de lucht?’ vroeg opoe Jakoba.

‘Lieve dame,’ zei meneer Wonka, ‘u bent hier nog maar pas. Wanneer u wat langer bij ons bent staat u nergens meer versted van.’

‘Die luchthaken,’ zei opoe Jakoba. ‘Ik neem aan dat die met een uiteinde vastzitten aan het instrument waar we in rondvliegen, klopt dat?’

‘Dat klopt,’ zei meneer Wonka.

‘En waar zit dat andere uiteinde dan aan vast?’ vroeg opoe Jakoba.

‘Elke dag word ik dover en dover,’ zei meneer Wonka. ‘Help me onthouden dat ik mijn oorarts opbel zodra we thuis zijn.’

‘Sjakie,’ zei grootmoeder Willemina, ‘ik geloof niet dat ik erg veel vertrouwen heb in deze heer.’

‘Ik ook niet,’ zei opoe Jakoba, ‘hij frutselt maar wat.’

Sjakie boog zich over het bed en fluisterde tegen de oude vrouwtjes: ‘Alstublieft, bederf het nou niet. Meneer Wonka is een fantastische vent. Hij is mijn vriend. Ik houd van hem.’

‘Sjakie heeft gelijk,’ fluisterde opa Jakob, die bij ze was komen staan. ‘Houd je gemak, Koba, en geen geëtter!’

‘We moeten opschieten!’ zei meneer Wonka. ‘We hebben zoveel tijd en maar zo weinig te doen! Nee! Wacht! Dat is fout! Draai het om! Dank! Nu terug naar de fabriek!’ riep hij. Hij klapte een keer in zijn handen en sprong met twee benen twee decimeter de lucht in. ‘We vliegen terug naar de fabriek! Maar we moeten eerst omhoog voordat we omlaag kunnen! We moeten hoger en hoger!’

‘Heb ik ’t niet gezegd?’ zei opoe Jakoba. ‘Die man is getikt!’

‘Houd je gemak, Koba,’ zei opa Jakob. ‘Meneer Wonka weet precies wat hij doet.’

‘Hij is finaal van lotje getikt!’ zei grootmoeder Willemina.

‘We moeten nog hoger!’ zei meneer Wonka. ‘We moeten ongelofelijk hoog! Houd je maag maar vast!’

Hij drukte op een bruin knopje. De lift sidderde en toen, met een angstaanjagend gesuis, schoot hij recht omhoog als een raket.

Iedereen klampte zich aan elkaar vast. De grote machine kreeg steeds meer snelheid, het suizen en gieren van de wind buiten werd steeds luider en snerpender tot het een zo doordringend gegier was, dat je hard moest schreeuwen om erbovenuit te komen.

‘Stop!’ gilde opoe Jakoba. ‘Jaap, laat hem stilhouden! Ik wil eruit!’

‘Red ons!’ gilde grootmoeder Willemina.

‘Omlaag!’ gilde grootvader Willem.

‘Nee, nee!’ gilde meneer Wonka terug. ‘We moeten juist omhoog!’

‘Maar waarom dan?’ schreeuwden ze allemaal tegelijk. ‘Waarom omhoog en niet omlaag?’

‘Omdat hoe hoger we beginnen met dalen, des te harder we gaan wanneer we erdoorheen schieten,’ zei meneer Wonka. ‘We moeten een duizelingwekkende snelheid hebben om erdoorheen te schieten!’

‘Waar doorheen?’ riepen ze.

‘Door het dak van de fabriek natuurlijk,’ antwoordde meneer Wonka.

‘U moet hartstikke stapel wezen!’ zei opoe Jakoba. ‘We zullen allemaal verpletterd worden.’

‘We worden gestampt als muisjes!’ zei grootmoeder Willemina.

‘Dat,’ zei meneer Wonka, ‘is een risico dat we zullen moeten nemen.’

‘U maakt maar een grapje,’ zei opoe Jakoba, ‘zeg dat het een grapje is.’

‘Dame,’ zei meneer Wonka, ‘ik maak nooit grapjes.’

‘O, lieve mensen!’ schreeuwde grootmoeder Willemina. ‘We zullen helemaal weggevlogen raken.’

‘Daar heb je best kans op,’ zei meneer Wonka.

Opoe Jakoba krijste en verdween onder de dekens. Grootmoeder Willemina klampte zich zo stevig vast aan grootvader Willem, dat hij van vorm veranderde.

Meneer en mevrouw Stevens hielden elkaar goed vast, sprakeloos van angst. Alleen Sjakie en opa Jakob bleven tamelijk kalm. Ze hadden al een lange weg met meneer Wonka afgelegd en waren gewend geraakt aan verrassingen. Maar nu de grote glazen lift steeds verder omhoog flitste, en zich steeds verder van de aarde verwijderde, begon zelfs Sjakie een beetje zenuwachtig te worden.

‘Meneer Wonka!’ schreeuwde hij boven het lawaai uit.

‘Wat ik maar niet begrijp is waarom we met zo’n geweldige snelheid neer moeten komen.’

‘Beste jongen,’ antwoordde meneer Wonka, ‘als we niet met een geweldige snelheid neerkomen, breken we nooit door het dak van de fabriek heen. Het is niet gemakkelijk om een gat te maken in zo’n sterk dak.’

‘Maar er zit al een gat in,’ zei Sjakie. ‘Dat maakten we toen we eruit vlogen!’

‘Dan maken we er nog een,’ zei meneer Wonka. ‘Twee gaten zijn beter dan één. Dat kan iedere muis je vertellen.’

De grote glazen lift steeg hoger en hoger tot zij al gauw de landen en oceanen van de aarde als een landkaart onder zich uit zagen gespreid. Het was wel prachtig allemaal, maar wanneer je op een glazen vloer staat en naar beneden kijkt, krijg je toch een onplezierig gevoel. Zelfs Sjakie begon nu een beetje bang te worden. Hij hield opa Jakobs hand stevig vast en keek bezorgd naar het gezicht van de oude man. ‘Ik ben bang, opa,’ zei hij.

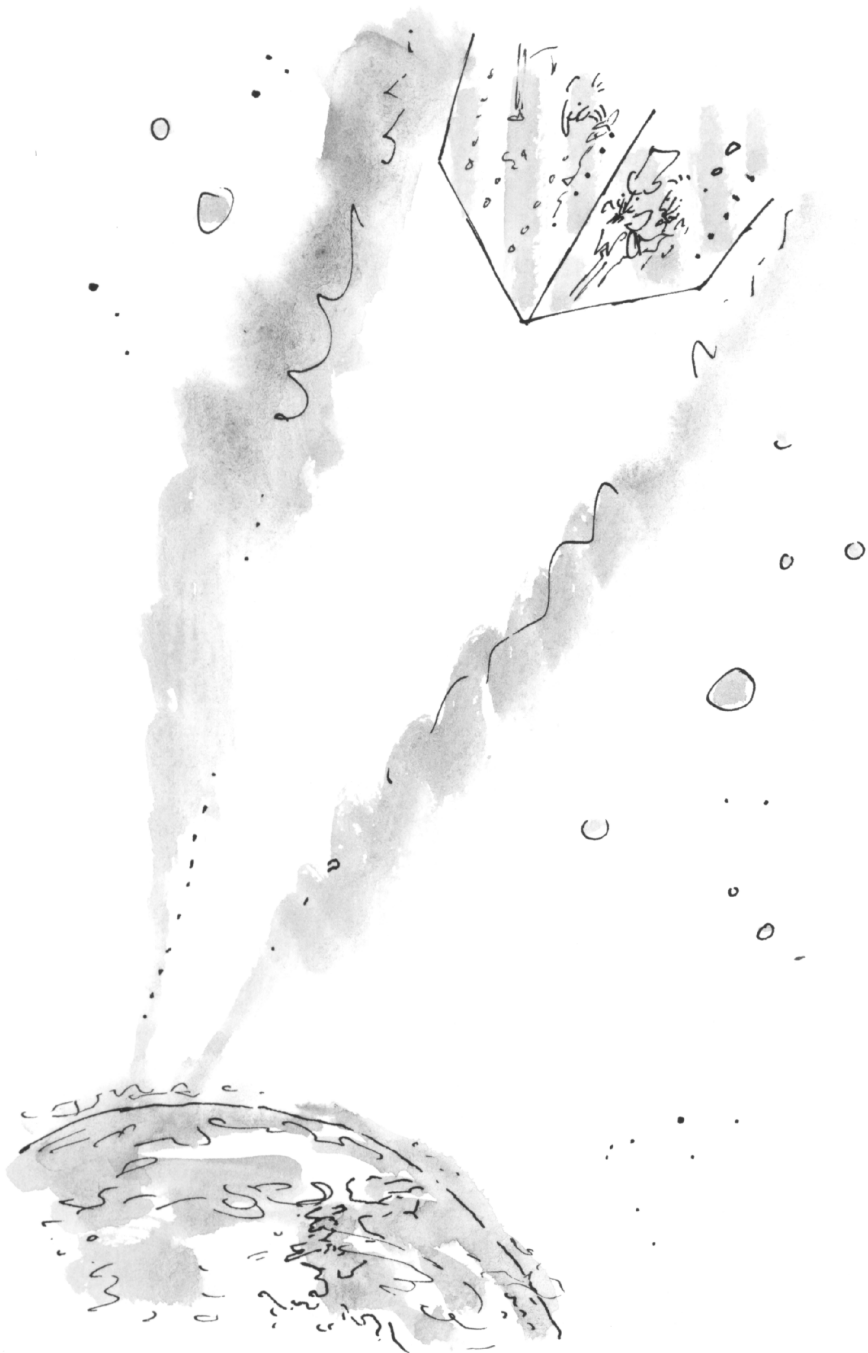
Opa Jakob sloeg zijn arm om Sjakies schouders en drukte hem tegen zich aan. ‘Ik ook, Sjakie,’ zei hij.

‘Meneer Wonka!’ schreeuwde Sjakie. ‘Zou dit niet hoog genoeg zijn?’

‘Bijna,’ antwoordde meneer Wonka, ‘maar nog niet helemaal. Nu niet meer tegen me praten alsjeblieft. Leid me niet af. Ik moet de zaak in dit stadium heel nauwkeurig in de gaten houden. Het komt op de seconde aan, m’n jongen, het luistert heel nauw. Zie je dit groene knopje? Dat moet ik precies op het goede moment indrukken. Als ik ook maar een halve seconde te laat ben, dan gaan we te hoog!’

‘Wat gebeurt er als we te hoog gaan?’ vroeg opa Jakob.

‘Niet meer praten, alstublieft, ik moet me concentreren!’ zei meneer Wonka.

Precies op dat ogenblik stak opoe Jakoba haar hoofd boven de dekens uit en tuurde over de rand van het bed. Door de glazen vloer zag ze het hele continent van Noord-Amerika bijna vierhonderd kilometer beneden zich, niet groter dan een ijslolly. 'Iemand moet deze maniak tegenhouden,' krijste zij. Ze stak een gerimpeld oud handje uit, pakte de slippers van meneer Wonka's jas en rukte hem achterover op het bed.

'Nee, nee,' riep meneer Wonka, terwijl hij worstelde om los te komen. 'Laat los! Ik moet nog van alles doen! Je mag de piloot nooit storen.'

'Jij gevaarlijke gek,' gilte opoe Jakoba, en ze schudde meneer Wonka zo hard dat je zijn hoofd niet meer kon zien. 'Breng ons terug, nu onmiddellijk.'

'Laat me los!' riep meneer Wonka. 'Ik moet op die knop drukken anders gaan we te hoog! Laat me los! Laat me los!' Maar opoe Jakoba bleef stevig vasthouden.

'Sjakie!' schreeuwde meneer Wonka. 'Druk op die knop! Die groene! Vlug, vlug, vlug.'

Sjakie sprong naar de andere kant van de lift en drukte zijn duim op de groene knop, maar terwijl hij dat deed liet de lift een geweldig gekreun horen en rolde op zijn kant. Het gesuis en gegier hield op en er kwam een spookachtige stilte voor in de plaats.

'Te laat!' riep meneer Wonka. 'O, hemeltjelijef, we zijn de pineut!'

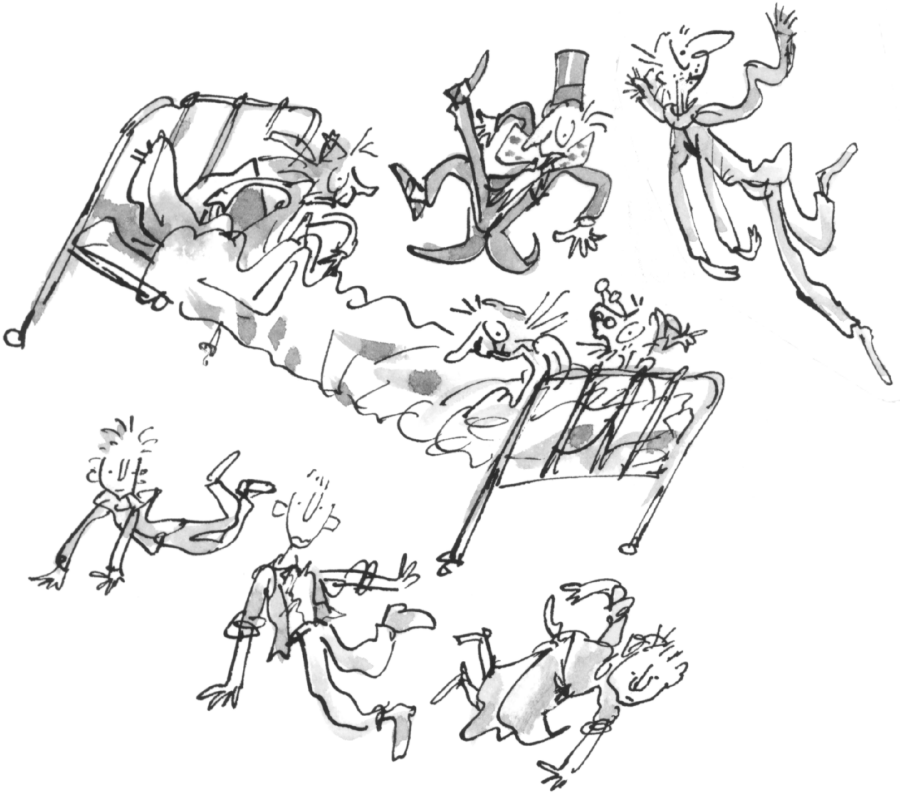
Terwijl hij dat zei, verhief het bed zich zachtjes van de vloer, met de drie oudjes erin en meneer Wonka erop, en bleef in de lucht hangen. Sjakie en opa Jakob en meneer en mevrouw Stevens zweefden ook omhoog zodat in een wip het hele gezelschap, het bed inbegrepen, als ballonnen rondzweefde in de grote glazen lift.

'Kijk nou toch eens wat je gedaan hebt,' zei meneer Wonka rondzwevend.

‘Wat is er dan gebeurd?’ riep grootmoeder Willemina. Zij was zomaar uit bed gezweefd en dreef ergens bij de zoldering in haar nachtpon.

‘Zijn we te ver gegaan?’ vroeg Sjakie.

‘Te ver?’ riep meneer Wonka. ‘En of we te ver zijn gegaan! Zal ik jullie eens wat vertellen, jongens? We zijn in de ruimte, we vliegen in een baan rond de aarde.’

Ze stonden verstomd, versteld, verbijsterd.

Ze waren te verbouwereerd om een woord uit te brengen.

‘We razen nu rond de aarde met een snelheid van achtentwintigduizend kilometer per uur,’ zei meneer Wonka. ‘Wat zeggen jullie me daarvan!’

‘Ik geloof dat ik stik,’ hijgde grootmoeder Willemina. ‘Ik kan geen adem meer halen.’

‘Natuurlijk niet,’ zei meneer Wonka, ‘er is geen lucht hierboven.’

Hij zwom zo’n beetje langs de zolder naar een knopje waar ZUURSTOF op stond. Hij drukte erop. ‘Zo, dat is geregeld,’ zei hij, ‘adem nu maar raak.’

‘Wat een gek gevoel is dit,’ zei Sjakie die rondjes zwom. ‘Ik voel me net een luchtbel!’

‘Het is fantastisch,’ zei opa Jakob. ‘Het voelt net alsof ik niks meer weeg.’

‘Dat doe je ook niet,’ zei meneer Wonka. ‘Niemand van ons weegt meer iets, nog geen onsje.’

‘Lariekoek!’ zei grootmoeder Willemina. ‘Ik weeg op de kop af honderdzevenendertig pond.’

‘Maar nu niet,’ zei meneer Wonka. ‘U bent totaal gewichtloos.’

De drie oudjes, grootvader Willem, grootmoeder Willemina en opoe Jakoba, probeerden uit alle macht weer in bed te gaan liggen, maar zonder succes. Het bed zweefde in de lucht en zij zweefden natuurlijk ook, en iedere keer dat ze boven het bed waren en probeerden te gaan liggen, roeiend met armen en benen, zweefden ze gewoon weer omhoog. Sjakie en opa Jakob stikten van het lachen. ‘Wat valt er te lachen?’ vroeg opoe Jakoba.

‘Eindelijk hebben we jullie uit bed gekregen,’ zei opa Jakob.

‘Houd je mond, help ons liever er weer in te komen!’
snauwde grootmoeder Willemina.

‘Vergeet het maar,’ zei meneer Wonka. ‘Je kunt toch niet blijven liggen. Dobber maar lekker rond en geniet ervan.’

‘Die man is een gevaarlijke gek!’ riep grootmoeder Willemina. ‘Wat zei ik je, hij heeft ons met z’n allen weg-gevoegen!’

*Voor mijn dochters
Tessa Ophelia Lucy
en voor mijn petekind
Edmund Pollinger*

Zevenenveertigste druk, 2014

Oorspronkelijke titel: *Charlie and the Great Glass Elevator*

Verschenen in de Verenigde Staten in 1973, en in Groot-Brittannië

bij George Allan & Unwin Ltd., Londen, 1973

Text © Roald Dahl Nominee Ltd., 1973

Illustrations © Quentin Blake, 1995

Voor de Nederlandse uitgave:

© 1997/2006 Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling: Harriët Freezer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 261 3626 9

NUR 200

www.uitgeverijdefontein.nl

www.roalddahl-boeken.nl